

Seat No. : _____

JK-115

June-2022

B.A., Sem.-II

**EC-II-113 : Sociology
(Population and Society)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

સૂચના : નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

1. સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્રના અભ્યાસક્ષેત્રની ચર્ચા કરો. 14
2. માનવની વસ્તી-શાસ્ત્રીય માહિતી મેળવવાનાં મુખ્ય સ્ત્રોતો જણાવી, કોઈપણ બે સ્ત્રોતોની ચર્ચા કરો. 14
3. જન્મદરનો ખ્યાલ સમજાવો. 14
4. પ્રજનનશીલતાનો અર્થ આપી, ભારતમાં ઊંચી પ્રજનનશીલતાનાં કારણોની ચર્ચા કરો. 14
5. વસ્તી અંગેનો માલ્થસનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 14
6. વસ્તી-સંક્રાંતિનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 14
7. વસ્તીનીતિનો અર્થ આપી, ભારતની વસ્તી નીતિ સમજાવો. 14
8. કુટુંબ નિયોજનનો અર્થ આપી, ભારતમાં કુટુંબ નિયોજનની જરૂરિયાત જણાવો. 14

વિભાગ – II

9. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : (ગમે તે ચાર) 8
(1) વસ્તીશાસ્ત્રની શરૂઆત _____ નામના અંગ્રેજ વિદ્વાને કરી હતી.
(A) રોબર્ટ માલ્થસ
(B) જહોન ગ્રાઉન્ટ
(C) રોબિન્સ

- (2) દેશમાં થતા જન્મ-મરણની નોંધ કરતી પદ્ધતિ _____ કહેવાય છે.
- (A) સેન્સસ
(B) નોંધણી પદ્ધતિ
(C) નિદર્શ નોંધણી પદ્ધતિ
- (3) ભારતમાં વસ્તીગણતરી દર કેટલા વર્ષે થાય છે ?
- (A) દર 5 વર્ષે
(B) દર 7 વર્ષે
(C) દર 10 વર્ષે
- (4) સ્ત્રીનો પ્રજનનગાળો કેટલો ?
- (A) 15 થી 44 વર્ષ
(B) 20 થી 45 વર્ષ
(C) 18 થી 25 વર્ષ
- (5) _____ એ વસ્તી સંક્રાંતિનો સિદ્ધાન્ત રજૂ કર્યો છે.
- (A) કોલ અને લુવર
(B) એડવીન કેનન
(C) રોબિન્સ
- (6) મૃત્યુદર પ્રત્યેક _____ ની વસ્તીદીઠ ગણવામાં આવે છે.
- (A) 100
(B) 1000
(C) 10,000
- (7) વિશ્વની કુલ ભૂમિ વિસ્તારનો _____ % ભાગ ભારતમાં છે.
- (A) 2.42
(B) 2.62
(C) 2.82
- (8) સ્ત્રીભ્રુણ હત્યા નિયમન અને અટકાયત કાનૂન ભારતમાં _____ ના વર્ષમાં અમલમાં આવ્યો.
- (A) 1954
(B) 1975
(C) 1976

Seat No. : _____

JK-115

June-2022

B.A., Sem.-II

**EC-II-113 : Sociology
(Population and Society)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

SECTION – I

Instruction : Attempt any **three** from the following :

1. Discuss the subject matter of Social Demography. 14
2. State major sources of Data for Human Population. Discuss any two sources. 14
3. Explain the concept of Birth rate. 14
4. Discuss the causes of high fertility in India giving the meaning of fertility. 14
5. Explain the Malthus theory of Population. 14
6. Explain the theory of Population transition. 14
7. Explain India's Population policy giving the meaning of Population Policy. 14
8. Give the meaning of Family Planning and describe the need of Family Planning in India. 14

SECTION – II

9. Choose the correct option and write the answer : (Any **four**) 8
 - (1) British Scholar _____ started Demography.
 - (A) Robert Malthus
 - (B) John Graunt
 - (C) Robbins

- (2) The Birth-Death registration done in the country is known as _____.
- (A) Census
 - (B) Registration System
 - (C) Sample Registration System
- (3) At what interval the Census is done in India ?
- (A) Every 5 years
 - (B) Every 7 years
 - (C) Every 10 years
- (4) State the fertility period of a woman.
- (A) 15 to 44 years
 - (B) 20 to 45 years
 - (C) 18 to 25 years
- (5) _____ presented the theory of Demographic transition.
- (A) Kol and Huwer
 - (B) Edwin Canon
 - (C) Robbins
- (6) Death rate is considered as per _____ population.
- (A) 100
 - (B) 1000
 - (C) 10,000
- (7) Out of total land area of the world, _____ % is occupied by India.
- (A) 2.42
 - (B) 2.62
 - (C) 2.82
- (8) In India, the law of regulation and prevention of female foeticide started in the year of _____
- (A) 1954
 - (B) 1975
 - (C) 1976
-